

Előfizetési árak:
 egész évre 4 forint, félévre 2 forint,
 negyedévre 1 forint.
 Egyes szám ára 8 krajczár.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden omló
 törtétkön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
 ha a lap anyagi részét illető közle-
 menyek az előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Rossz tulajdonságok, ősi bűnök.

Ujpest, július 6-án.

A magyar embernek van sok jó, — de van sok rossz tulajdonsága is. Vannak ősi erényei, — de vannak ősi bűnei is.

Ez még nem volna nagy baj, mert hiszen minden éremnek két oldala van s a napnak is van árnyéka.

A baj ott rejlik, hogy jó tulajdonságait, erényeit nem fejleszti, a rossz tulajdonságaihoz s bűneihez pedig makacsul ragaszkodik.

Rossz tulajdonságai közé tartozik, hogy szeret nagyokat mondani, a kicsikéjét szereti nagy fába vágni s a sulykot mennél messzebbre igyekszik dobni.

Sport szempontjából ez mind igen szép dolog, csak hogy a gyakorlati élet azt bizonyítja, hogy aki nagyot mond: az semmit sem mond, a nagy fába vágott kicska: beletörök s a messze dobott sulyok: — rendszeren beveri valakinek — a dobónak — a fejét.

Miután pedig az egyik kára másnak öröme, a nagy és üres mondások, a beletörtött kicskák, a bevett fejek jóízű mosolyt varázsolnak a közönség ajkára.

Ilyen jóízű mosolyra szolgáltatott okot néhány évvel ezelőtt egyik szegedi laptársunk, amidőn politikai tanácsokat osztogatott a német birodalom vaskanczellárjának, Bismarcknak.

Ennek a szegedi lapnak a dicsőségét irigyelte meg egyik ujpesti laptársunk cikkkezője akkor, amidőn a mosolyra készítő példát követve, Pest-

Pilis-Solt-Kiskunvármegye alispánjának, Benitzkynek, a közigazgatási törvényben való tájékozatlanságát veti szemére s leczkét ad neki a jog fogalmáról, az elvi és tárgyi határozatokról, a korlátolt és korlátlan jogátruházásáról, s végül kisüti, hogy az alispán határozatából hiányzik a törvényesség, a józan logika.

Van-e valaki, aki e nagy mondáson, a kis kicskának a nagy fa elleni merénylétén, a sulyoknak ilyen messze dobásán nem mosolyog?

Nincs, nem lehet senki!

Mi magunk is csak azért nem mosolygunk, mert laptársunk cikkéből a magyar ember rossz tulajdonságait olvassuk ki, amelyek inkább elszomorítanak: elszomorítanak azért, mert a rossz tulajdonságok rendszeren szenvedélyesek, meggondolatlanságokra ragadnak s a zavaros készítésével, az igazság elburkolásával s az igazságtalanság elkövetésével s tudatlansággal vádolnak egy oly férfit, kit az ország első megyéjének közbizalma választott meg a megye első tisztviselőjévé s ültetett az alispáni székre és akinek attól az igazságtól, amelyet a belügyminiszter lényen kimondandó, egy cseppet sincs mit tartania, mert Ujpest község képviselőtestületének van a községhez építésére vonatkozólag nemcsak elvi, hanem tárgyi határozata is, sőt van olyan is, amely a községhez építő-bizottságot korlátlan joggal felruházta és mert Benitzky alispán sokkal jobban tiszteli a törvényt, az állását, melyet elfoglal, sem hogy bárkinek a kedvéért nem lé-

tező határozatok esetében jóváhagyna bármit is.

Aki az ellenkezőt állítja s azt vitatja, hogy akár a jogfogalmak nem-ösmeréséből, akár az igazságot mellőző gyöngeségből törvényteleniséget követett el, az nemcsak jellemében sérti meg az alispánt, hanem megsérti tisztviselői állását, megsérti azokat, akik őt tudásáért, jelleméért, igazságszeretetéért és törvénytiszteletéért bizalmukkal megajándékozták s az alispáni székre ültették.

Bizony jó lesz bocsánatot kérni s a tollat széttörni, már csak azért is, mert, hogy sem a törvénybe nem ütközik, sem a józan ésszel nem ellenkezik, ha egy testület, egy bizonyos ügyre vonatkozólag, az egész jogkörét egy bizottságra átruházza: annak döntő erővel bíró példája az országhoz építő-bizottság. Tessék hamarosan mandátumot szerezni s tessék ennek az eljárását kitogásolni, hiszen ott nem 200,000-ról, hanem 11 millióról van szó. Tessék széttörni a tollat már azért is, mert szerződést sem a képviselőtestület, sem az általa kiküldött bizottság nem köthet, szerződések kötésére csak az előjáróság, a bíró és a jegyző van feljogosítva, ebből aztán könnyen megérthető, hogy a szerződő felek kit és mit tartoznak figyelembe venni, kitől és mit lehet követelniük.

A magyar ember ősi bűnei közé tartozik a pártoskodáson kívül az örökös porlekedés és az ezzel kapcsolatos örökös föllebbezés is.

Addig, amíg az örökös porlekedés és

Az „Ujpesti Agost. Hitv. Evang. Egyház” nyári mulatsága.

(1899. évi július hó 1-én.)

Geduly Lajos, az ujpesti ágost. hitv. evang. lelkes kisodorta kenderszőke bajuszát, Benkovics Imre bizottsági alelnök- és penztáros letette sötét szemüvegét, Benedek Sámuel bizottsági főjegyző kibontotta műtétkiálta nyakáról a kötést. Hasza József bizottsági ellenőr kettő fésülte szép fekete szakállát, Rachler Aurél bizottsági aljegyző pedig izgett-mozgott, mint egy igazi lakarekpenztári könyvelő. A rendező bizottság többi tagjai is ilyesféle cselekedtek, azzal a különbséggel, hogy p. o. Erős bizottsági tag már gyenge izegni-mozogni: Michaelisz Francziz és Martonffy Imrét az utóbbi het követé esztendő nem igen engedi izegni-mozogni, dr. Gömöröy Oszkár bizottsági elnök ő méltósága pedig Nizza tájékan hűsöl és pihen.

És mert az elnök ur nincs idehaza, ő nélküle tartotta meg a rendező bizottság a mulatság delelőtlen utolsó és főgyűlését. Erre a gyűlésre az a körülmény ösztökélte őket, mert az ég csatornái nyitva voltak s a csatornákon a csütörtöki nőgyuleti mulatság alkalmával felszállt párák az esti táncvizgálm sikerét

ijesztő módon veszélyeztető cseppfolyós alakban zuhogtak alá.

A gyűlésen Komjáthy Gyula egyháztanácsos szólalt fel. Megelőzőleg közhintett. Ez neki, mint igen sok embernek, szokása, mikor valami nagyot akar mondani. Így kezdte:

— Milyen tisztelt nagytisztelőtől lelkész ur! Igen tisztelt rendező bizottság!

Szomorú vagyok. Lelkemen a bánat ül egész sulyával. (A bizottsági tagok ijedten tekintenek rá.) Bennünk az Ég nem szerel. (A bizottsági tagok lelegzetüket visszafojtják.) Avagy beszélhetünk mi az Ég szeretőtől? (Miért ne? kérdé Heidrich Ignác egyháztanácsos.) Tekintsünk ki az ablakon. (Mind kitekintenek, kint zuhog az eső.) Most pedig gondoljanak a ma esti mulatságra. (Gondolatokba mélyednek. Szünet után.) Nos uraim, nincs-e igazam, ha azt mondom, hogy bennünk az Ég nem szerel? (Heidrich kivételével valamennyien szomorúan bólintanak.) Azért vagyunk mi az ágost. hitv. evangélikusok, csupán azért, hogy mindig örömpoharat üritsünk, szenvedjünk? Az elvezetek, a szórakozások utja el legyen forlaszolva előttünk?! (Sajnos, sajnos! sóhajtoznak az egyháztanácsosok.) Ez nem lehet, uraim! Ismételve és nyomatékkal mondom: nem lehet! (No és aztán kérdé Michaelisz Francziz.) Van egy ötletem, uraim! (a reménysugara jelenik meg az arcokon.) Hogy bennünk az Ég nem szerel, az faktum. Nem szerel pedig azért, mert nagy és bölcs Luthernek köve-

tői vagyunk. (Szónok bizalmatlanul széjjel tekint.) Kérem bezárni az ajtókat. Avatallan fül ne legyen tanuja ötletemnek. (Az ajtó, mert csak egy van, bezáratik.) Játszuk ki az Eget! Térjünk át 24 órára oly vallásra, melynek híveit az Ég lépten-nyomon gyámolítja. (Az egyháztanácsosok bravoztak. Csak Heidrich szólta oda, hogy nix-nutz.) Melyik az a kiváltságosvallás? Vessünk egy pillantást a csütörtöki izr. nőgyuleti mulatságra és e kérdéssel tisztában lehátünk. Emlkeznek a szerdai Bórára? Azt az Ég küldte, hogy elkergesse a felbőket s a csütörtöki nap derült legyen, a szivekben örömet ebresszen. Kikért exponálta tehát magát az Ég? (Ich wász schon! találta el Michaelisz Francziz.) A zsidókért! kétségtelen, hogy a zsidókat szereti az Ég! Ezek után oda terjed praktikus, politikus és eleg fűküs indítványom, hogy 24 órára térjünk át a zsidó vallásra. (Eljenzés, taps. Szónok mindannyian üdvözlik, Heidrich kivételével.) Geduly bizottsági alelnök határozatilag kimondotta, hogy az egyháztanács 24 órára áttér a zsidó vallásra. Zupasz!

A gyűlés ajtaja megnyilt s a tanácsosok reménytől sugárzó arccal távoztanak.

És úgy lőn. Nem ugyan maga Bóra, de annak egyik unokaöccse a délutáni órákban elég tekintélyes csapatjával megjelent és hamarosan szétüzte az alkalmatlankodó felbőket, elanyira, hogy a rendezőség a ragyogó nap vigyorgása mellett vonulhatott ki a mulatság színhelyére: a rákospalotai parkba.

felebbezés csak annak a bebizonyítására szolgál, hogy vannak emberek, akik azért vádolják embertársaikat azzal, hogy a feketére rá fogják a fehérséget, mert jómaguk színvakságban szenvedvén, mákaesul ragaszkodnak ahhoz, hogy a fehér fekete, addig csak mosolyogni lehet az örökös pörlekedőkön és felebbezőkön, de akkor, amidőn már nemcsak a magánember üzlete és vagyona, hanem a közjó és a közérdek is szenved alatta, amidőn már a magyar ember alkotmányos érületének a hiányosságát jelzi: már akkor igazán sajnálkozni lehet fölötte.

Amióta Ujpest fennáll, tehát egy félszázadot jóval meghaladó idő alatt, egyetlen egy községi ügy sem felebbeztetett meg annyiszor, egyetlen egy ügyben sem provokáltatott annyi községi, megyei, miniszteri határozat, mint az új község ház építése ügyében. És mégis vannak akik azt állítják, hogy ez ügyben nincs határozat, hogy a felsőbb hatóságoknak minden határozata törvénytelen alapon nyugszik, — tehát felebbezni kell mindhalálig, ha a felebbezésre nincs is más jogalap mint egy, az ügy előzményeinél nem ismerős egyének azon elhamarkodott kijelentése, amely az alispáni végzésre a „gyarlóság” bélyegét üti, az „alispáni végzést szűkebb keretű államesinynek tartja”.

Károlyi Sándor gróf képviselője, Dömötör László dr. nehezen fogja megköszönni, hogy az ő durranásra szánt szavait az alispáni végzés ledorongolására, a felebbezés indokál felvették és szívesen lemondana a „gyönyörű” jelzőről, ha beszédét el nem mondottnak tekinthetné, de hát elvégre is az elhamarkodott kijelentések következményének az elintézése az alispánnak, a gróf képviselőjének s a grófnak az ügye és nem a miénk, de már arról biztosítjuk az alispán végzésének a megfelebbezőjét, hogy a község ház építését nem fogja senki többé megakadályozni, nem fogja pedig azért, mert a belügyminisztertől rövid idő alatt nemcsak azt az igazságot fogják megtanulni, hogy a törvény erre a határozatra vonatkozó-

lag is megengedi a birtokon kívüli felebbezés kimondását és mert két egyhangu határozat ellen felebbezésnek egyáltalában nincs helye.

Egyébiránt meg vagyunk győződve, hogy az új község ház zárkövének letétele alkalmával is felebbezést fognak a többi okmányokhoz csatolni, hadd lássa az utókor, hogy a magyar ember a XIX-ik század végén is régi rosz tulajdonságaival és ősi büneivel tündökölt.

Veritas.

A községi képviselő-testület folytatolagos ülése.

F. hó 5-én.

A községi képviselő-testület ülése eszünkbe juttatta azt a szolnoki földbirtokost, aki az összes hivatalok reme volt, mert mindig pörlekedett s mindent megfelebbezett. Egyszer azután az egyik hivatal főnöke, akinél egy láda felebbezés hevert így szólt hozzá: Barátom le akarom ranni nyakamról összes ügyeidet. Kérlek ülj az asztalomhoz, csinálj szájad ize szerint a saját ügyeidben egy végzést s en azt alá fogom írni! A szolnoki földbirtokos leült jrt és döntött a saját felebbezése fölött. — A hivatalfőnök lemásoltatta a végzést, aláírta s kézbesítette. S mit gondolt, mi történt? A szolnoki földbirtokos azonnal megfelebbezte a saját végzést. A szolnoki földesurhoz csaknem hasonló napja volt tegnap a képviselő-testületnek. A felebbezés, óvas, napirendről levelet, elutasítás csak úgy rajzott a levegőben.

A képviselő-testület dr. Kiss Sándor indítványára a községi árveház ügyét első sorban kívánta elintézni annak tárgyalását f. é. szeptember hó 17-ére tűzte ki. Ez ellen *Csepreghy Pál óvást jelentett be.*

A képviselő-testület a főszolgabiroi hivatalban szervezendő járási munkaerő költségeinek fedezésére 300 forintot szavazott meg egyhangulag. Ez ellen *Wolfner Tivadar országyi képviselő felebbezést jelentett be.*

Az ipariskolai bizottság előterjesztésében az elhunyt Bartókot helyettesítő Hlavacssek István számára a 3 havi helyettesítési díj kiutalványozását kérte. A képviselő-testület megadta és *Szónyi Richard ezt megfelebbezte.*

Czipauer János egy önálló indítványt adott be oly czélból, hogy a képviselő-testület mult üléseinek a község ház építésére vonatkozó s az alispán jóváhagyó végzését tudomásul vevő határozatát *felebbezze meg.* A községi ülés az építő-bizottság működésének helyeslése mellett az önálló indítvány tárgyalását a napirendről egyszer s mindenkorra levette. Ez ellen *Csepreghy Pál felebbezést jelentett be.*

A megfelebbezett ügyeken kívül a napirendről levetetett 1. az előjárásnak a községi közmunka iránti előterjesztése s a közmunkatanács jelentéstételre szólítottatott föl. 2. A Rákoczy-, Klauzál- és Erzsébet-utcai háztulajdonosoknak járdakészítése iránti kérése s utasítottatott az előjárás, hogy a földköltséget kiszámítva s pályázatot hirdelve a legközelebbi közgyűlésnek tegyen erről jelentést, egy ole-obb burkolatra vonatkozólag pedig előterjesztést. 3. A Kinczy-utca rendezése. Utasítottatott az előjárás, hogy az érdekelt gyárosokkal s nagykereskedőkkel lépjen érintkezésbe s tudja meg, mennyivel járulnak hozzá az utcarendezéshez s erről a legközelebbi közgyűlésnek tegyen jelentést. 4. A csatornázási kérések azon utasítással, hogy az előjárás meg a júliusi rendkívüli közgyűlésen tegyen jelentést azon veszelveteletti utcákról, amelyekben a csatornaépítés egészségi s tisztasági szempontból szükséges s ugyanakkor a költségvetést is terjessze elő.

A közgyűlés Lukács Imre díjnoknak azon időre, amíg a feltűggesztett s hivatalába visszahelyezett Fischer István irnokai helyettesítette, a díjnoki s irnoki fizetés közötti különbséget kifizetését engedélyezte. A telek-könyvi betétszerkesztésre vonatkozó hirdetményt tudomásul vette. Az előjárásnak a község tőkepenzeinek elhelyezésére s a kamattöbbletre vonatkozó előterjesztését névszerinti szavazás útján 26 szavazattal 3 ellenében tudomásul vette és jóváhagyta. Utasította azonban az előjárás, hogy a tőkekről s a nagy kölcsönökhöz eddig kiadott összegekről a képviselő-testületnek a meg július-havában összehívandó rendkívüli közgyűlésen tegyen jelentést.

A «Slójd»-egyesületnek 100 frtnyi segély kifizetésre helyezettett ugyan, de megszavazása azon bizottságnak a jelentésétől betelt függővé, amely a «Slójd»-egyesület működésének a megvizsgálására küldötték ki. A tanítók számára egy Ujpesten felállítandó rajztanfolyam költségeinek fedezésére szükséges 500 frtnak a jövő évi költségvetésbe való beillesztése elfogadottatott. — Az izraelita hitközség és Matzek Károly háztulajdonosok a járdaköltség elengedése iránt folyamodtak s elutasítottak. Ellenben az izraelita négyzetnek mindaddig elengedték a járdaköltség, amíg József-utcai háza árveház marad.

Deák Gézané háztulajdonosó a járdaeépítés folytan felmerült alhitolagos karamak megtérítése iránti kérése s egyezkedési ajánlata elutasítottatott — Kohn és Fried, továbbá Tichy Andras telekfelosztás iránti kérése jóváhagyatott. — A fogyasztási adó visszatérítése azon kereskedőknek es szatócsoknak, kiknél a megadottatott tárgy ugyanazonossága megállapítható, engedélyeztetett. — Az ujpesti «Közművelődési Kör»-nek azon

A napkorongnak ez a vigyorgása nem igen tetszett nekem. Sejtett valamit a tűzes égi test. Balsejtelnem nem volt egészen indokolatlan. Észevettem, hogy Bóra unokaöccse csakhamar visszavonult, minek utánna a szelvert felhőcsoport deli szárnya lassu mozdulatokkal ismét felvonult az egboltozatra s ugy 8 óra körül hullatta is már cseppjeit. — különösen reánk, a kik a mulatságra készülődtünk. A mily szürke-borns volt a táj, oly tiszta lett előttem az árulás. Heidrich volt az áruló. Ő lett Eszterházy-Walsin. A minthogy a rendező-bizottsági főgyűlésen tanusított magatartása után ebben senki nem kételkedhetik. A bizottsági gyűlésen borderau alakjába öntött azon határozatot, hogy az ág. hitv. ev. egyháztanács 24 órára altér a zsidó hitvallásra, közölte az Ég portásával, a ki ura nevében röglön intézkedett a rendező bizottság illeten kieszelt furfangjának megtorlása iránt. Szerencse az ág. hitv. egyházra nézve, hogy csak az Ég portása intézkedett.

Nagyon felszög intézkedés volt ez. Bóra unokaöccse sem igen volt hajlandó neki engedelmessékedni, se Jupiter Pluvius hadserege. Így eshetett aztán meg, hogy hol egy kicsit fujt a szél, hol egy kicsit esett az eső. Bóra unokaöccse is, Jupiter Pluvius is engedett az ambitióból. Az Égi küldöttek ezen kedvetlenségét pedig Geduly nagytiszteletű ur a nála szokásos bajuszalatti mosolygással fogadta és átplántálta a rendező bizottság tagjaira is, a kik a Komjáthy-féle (Elbujhat Charusek és Maróczy) sakkhuzás révén, a mulatság er-

kölcsés és anyagi sikerét annál is inkább biztosítva látták, mert a villamosok sűrű egymásutánban szállítottak a parkba Mady Lajos ev. ref. lelkésznek, Papp-Szállágyi Lászlónak, Szerényi Kázmernak, Farkas Pistának, Farkas Kálmánnak, Antony Istvánnak, Sávegy Jenőnek, Szabó Jenőnek, Gurányi Istvánnak, Királymezei Bélának, Illek Nándornak, özv. Mártonffy Frigyesnek, Lederer Győzőnek, Nemeth Gyulának, Homolay Gusztávnak, Staviczy Józsefnek, Vikár Istvánnak, Benkovic Imrénak, Rachler Aurelnek, Rimánóczy Lajosnak, özv. Deltl Pálnak, Aczel Bélának, Salamon Rudolfnak, özv. Parajos Józsefnek, Vecsei Józsefnek, Tibay Sándornak, Báthory Dezsőnek, Tóth Józsefnek, Bares Samuak, Janovszky Jánosnak, Boros Alajosnak, Berg Keresztélynek, Jandi Antalnak, Lugos Hugónak, Berner Józsefnek, dr. Hedervári Somának, Szel Manónak, Fekete Gedeonnak, Schnitzer Károlynak, Csathó Antalnak, Kudlik Ferencnek, Kovács Józsefnek, Erker Andrásnak, Gerber Arnoldnak, Dövényi Károlynak, Garai Józsefnek, Fehér Péternak, Hromadnik Ferencnek, özv. Kardhordó Józsefnek, dr. Holló Arthurnak, Keil Károlynak, Hock Józsefnek, Kovács Józsefnek, Kudlik Ferencnek, a kikkel és a papákkal érkeztek: a Henszelmann nővérek, Lederer Bözsike, Illek Margit, Szabó Blanka, Staviczy Erzs, Vuskits Ilona, Salamon Hedvig, Gurányi Irma, Mártonffy Etelka, Deltl Erna, Rimánóczy Frida, Homolay Irma, Arbersdorf Ilona és Mariska, Brucsek Irma, Albeck Mária, a Boros nővérek, Bodai Erzs, Bujdosó

Mariska, Antony Sarolta, Balló Zelma, Csikós Ilona, Egyenesty Olga, Groszmann Emília, Garay Orsolya, Farkas Mariska, Fiala Mezi, a Dazsiek nővérek, Hock Teréz, a Keil nővérek, Hedervári Böske, a Klauzy nővérek, Klein Bella, László Johanna, Janku Abszi, a Janovszky nővérek, Plummer Emma, a Miskolczy nővérek, Hrabál Anna, Steinbein Róza, Vörös Valika, Schmiedt Teresi, Schmiedt Roza, Petloschek Ida, Turdely Jolau, Stark Sarolta, Neipert Aranka, Nagy Margit, Salamon Hedvig, Veszter Berta, Zichfreund Anna stb.

A mikor már így együtt volt a jökedvű társaság, Heidrich rendező bizottsági tag meg mindig nem szünt meg intrikálni. Bántotta őt, hogy így becsapatott az Ég. Az az Ég, ki őt mindig szerette s ennek jeleit szép földi, javakkal áldotta meg. Azonban Heidrich uram gyenge legényke volt ez egyszer. Az ő intrikait ellensúlyozta az egész rendező bizottság Geduly nagytisztelettel az élen. S a nagy es szép közönség, nem is sejtve a Komjáthy-féle eszt, kedvvel mulatott, a fiatalság pedig a késő reggeli órákig rakta a ropogóst.

A mulatságon megjelent Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő is Zsoldos János főjegyző kíséretében, meg Lindt János községi bíró is, a kinek ezuttal kiváló jó kedve volt. (Erről esitt! Szerk.)

Szó a mi szó: az ujpesti ág. hitv. evang. egyház nyári mulatsága ugy anyagilag mint erkölcsileg sikerült, a miben — szükségtelen mondanom — Geduly nagytiszteletesnek van első helyen érdeme. **Kris-Kraz.**

kérvénye fölött, melyben a műkiállítás költségeihez való hozzájárulásért folyamodott, a közgyűlés napirendre terte. — Az államrendőrségi tisztikar nyugdíjpótló egyesületének a kért segélyt a képviselőtestület nem szavazta meg. — Baternay Géza özvegyének a 3 havi mortuális angorián kívül 150 frt évi kegydíj engedélyeztetett. — Lévy Leon, Wesel Gyula, Neugewirtz Mihály, Marbach Ignác és Hänisch Ottó ujjpesti lakosok a község kötelekeibe felvételtek, ellenben Kaszl András nem vétett fel. — Ottó Emilnek a lakhatási engedélyt a képviselőtestület megadta s ezzel a folytatódó közgyűlés tárgysorozata kimérült.

H I R E K.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Heyder szolgabíró Szalay járási számvevő kíséretében f. hó 3-án tartotta meg Ujjpest község előljáróságának ügyosztályaiban a szokásos évnegyedes vizsgálatot. A szolgabíró és a számvevő mindent a legnagyobb rendben talált, a községi pénztárban azonban 1, szóval egy krajczár hiányt fedezett fel.

— **Ujjpesti küldöttség a miniszternél.** Wlascics Gyula közoktatásügyminiszter f. hó 4-én d. e. 11 órakor fogadta a Wolfner Tivadar országos képviselő által vezetett s a községi képviselőtestület és iskolai gondnokság tagjaiból álló azon küldöttséget, amely Gallauner Lujza áll. polg. leányiskolai igazgató visszahelyezését kerelte. A miniszter nagyon szívélyesen fogadta a küldöttséget és ismételtén kijelentette, hogy Gallauner Lujza igazgató áthelyeztetését sem büntetés, sem fegyelmi megrovás nem idézte elő, mert ő nagyon jól ismeri Gallauner Lujza működését s azzal teljesen meg van elégedve. Áthelyeztetésének az egyedüli oka az, hogy egy olyan nagy intézet, mint az ujjpesti polgári leányiskola, erős vezetést igényel s így elhatározta, hogy az igazgatóságot férfi kezére bizza. Megteszi azonban azt, hogy Gallauner Lujzának 6 hónapi szabadságot engedélyez s ez idő alatt gondoskodni fog arról, hogy Szilágyi-Somlónál, igazgatói állásának megtartása mellett, jobb helyet kapjon.

— **A község ház építése.** Nagy halom téglá, csákány, ásó, gerenda s egyéb faneműk jelzik, hogy a templomteren, az új község ház építéséhez már hozzáfogtak. Az előljáróság és az építő-bizottság, amelynek jelenlétében f. hó 1-én a község mérnöke Hoffer A. az irányt kitűzte, f. hó 4-én adta át hivatalosan az építkezést Schreiber Gyula vállalkozónak, aki a szerződés értelmében az új község házat f. hó 4-etől számított 200 nap alatt tartozik felépíteni.

— **Községi közmunkaváltság.** Ujjpest község előljárósága — miután a közmunkaváltság befizetésének határideje f. é. július hó 1-én esedékessé vált — felhívja a közmunkaváltság fizetésére kötelezettek, hogy ebbeli tartozásukat 8 nap alatt befizetni el ne mulasszák, mert ellenkező esetben az végrehajtás útján fog tőlük beszédelni.

— **Az országos képviselő választóknak az 1900-ik évre kiigazított ideiglenes nevjegyzéke f. hó 5-től f. hó 25-ig a község házában közszemlére ki van téve, ahol e nevjegyzék reggel 8 órától 12 óráig mindenki által megtekinthető.** A német felszólamlások f. hó 15-ig az előljáróságnál írásban benyújthatók, a felszólamlások szintén mindenki által megtekinthetők s az azokra vonatkozó ellenészrevételek f. hó 16-tól 25-ig szintén írásban ugyanott beadhatók.

— **Előléptetés.** Gyalokay Lajos, az ujjpesti kerületi rendőrkapitányságnak vezetője s címzetes rendőrtanácsos a belügyminiszter által valóságos rendőrtanácsossá léptetett elő.

— **Áthelyezés.** Dr. Vaday László m. kir. állami rendőrségi fogalmazó, ujjpesti lakos s íróársunk, a detektív osztályból az elnöki osztályba helyeztetett át.

— **A református egyház nyári multsága f. hó 8-án lesz a parkvendéglő szépen felszított helyiségeiben.** A jegyeiket már nagyon sokan megváltották, melyben nagy része van a rendező-bizottság bájosnál-bájosabb hölgytagjainak, kik fáradhatatlanul árulgatják ismerőseik között a nekik átadott jegyeket. A rendező-bizottság több országgyűlési képviselővel is bővelkedik, kik a kiegyezés tárgyalá-

saiba belefáradt honatya-kollégáikat hozzák ki körünkbe. Különbözik pedig olyan elite-mulatságra van kilátásunk a ref. egyház idei 25-ik majálisán, amely mögött messze elmaradnak az előzőek. A zenét Oláh Sándor tizenöt tagú bandája szolgáltatja, melynek tagjai már a legerősebb szerekkel edzik ujjpeket a merevülés ellen, melyre szombaton nagy kilátásuk lehet. A táncrend a megszokott chablonszerűségtől több újításban teret el s kellemetes meglepetésül szolgál a hölgyközönségnek.

— **A népiünnepély,** melyet az «Ujjpesti izrnőgyűlés» múlt hó 29-én rendezett leányárvaháza javára a Nepszigeten, teljesen megfelelt nevének és céljának, így tehát pompásan sikerült. Népiünnepély ugyanis csak akkor jár haszonnal, ha kevés a nepe és sok az előkelősége, ha keveset nyújt és sokat vesz be, ami csak akkor lehetséges, ha a hölgyek olyan hangulatot keltenek, amelytől nemcsak a szív, hanem még a fősvény zsebe is kinyílik, amely — ismeretes dolog — sokkal nehezebben nyílik ki, mint a bugylibicska önmagától. Nos, kinyílt azon a népiünnepélyen minden — zsebtárcza. A férfiak még a kabátok s a kalapok bélései mögül is előpakolták, a feleségeik elől odarejtett kincseket és — odaadták a jótékonytárcsáik oltárára a — hölgyeknek. Nem esoda!... A cukrászdában Aczel Beláné és Gerő Zsigmondné vezetése alatt Weisz Jenny, Fuchs Josefina, Elsner Etta és Janovits Ida kisasszonyok; a pezsgőpavillonban dr. Führer Simonné, Weisz Mórné és Szel Manoné vezetése alatt Klein Arabella kisasszony; a dohánytőzsdé-pavillonban Sonnenfeld Miksáné és Gottlieb Adolfné vezetése alatt Popper Mariska és Schwarcz Riza kisasszonyok; a szerencsepavillonban Friedmann Árminné és dr. Elsner Simonné vezetése alatt Hendl Etelka és Wachslér Róza kisasszonyok; a virágáruháznál dr. Biró Gyulané és Erben Samuné vezetése alatt Elsner Etelka és Deutsch Margit kisasszonyok; a tombola-pavillonban Hevesi Vilmosné, Steiner Lipótné és Deutsch Józsefné vezetése alatt Zweig Malild, Fodor Jolánka, Fürst Iren, Schön Ilonka és Deutsch Hermin kisasszonyok és a játékszertpavillonban dr. Sugár Bódogné és Winternitz Gyulané vezetése alatt Deuch Paula és Klein kisasszonyok; a két confettipavillonban dr. Lichtmann Henrikné, Körösi Lajosné és Lichtenstein Lipótné vezetése alatt Janovits Jolán, Elsner Etta, Schönhauser Eszti, Kurz Ilonka és Roth Margit kisasszonyok, vegre a képes levelezőlap-pavillonban Klein Klára vezetése alatt Fischmann Eszti, Gombos Erzsike és Weisz Aranka kisasszonyok működtek. Hogy e *működés* milyen alapos volt, azt legjobban jellemezte Wolfner Tivadar országos képviselő azon kitűnő megjegyzése, hogy: «Csodálatos, itt csupa intelligens ember van, s mégis mindenki vakarózik.» A képviselő ur természetesen a szunyogokra gondolt, de azok, akik vakaróztak, leginkább az üres zsebeikre gondoltak. No de se baj, még a mohácsi veszt is kiheverte a magyar, s azután az a kitűnő, feszteien hangulat, amely az ünnepélyen uralkodott: megerdemelt egy kis aldozatot. Egyébiránt igen szép látványosság volt az élő virágokkal feldisznított kerekpárok korzója, s azok versenye, nagy mulatságot szereztek az apró nemzedeknek a színes leggömbök s józudeket kaczagott a közönség a Szel Manó, Elsner Konrád és Hédervári Lehel által rendezett löversenyen. A kerekpárverseny első díját Benkovics Imre, a másodikat Voditska Jenő, a harmadikat Schnitzer Károly nyerte el. A löversenyénél az első díjat Ladányi Antal «Mariska» lova, (lov. Fogl István) a második díjat Ladányi Antal «Ilona» lova, (lov. Fogl István) a harmadik díjat Hadl Aladár «Mariska II.» lova (lov. Schmelcz József) nyerte el. A szépségverseny — a sok szépség miatt, nehogy neheztelés legyen a dolog vége — elmaradt, annál szenvedélyesebben folyt azonban a tánc — reggelig.

— **Zászlószentelés** Az ujjpesti «Nándor» betegsegélyző s temetkezési egyesület f. é. július hó 23-án tartja zászlószentelési ünnepét. A díszbeszéd tartására lapunk felelős szerkesztője: Brankovics György kértett fel, aki azt készséggel el is vállalta.

— **Iskolai értesítő.** Örvedetes adatokat tartalmaz az ujjpesti állami polgári finiskola értesítője az 1898—99-ik iskolai évről. Az intézet 298 növendéssel zárta be az évet. Ezek

közül szorgalomra nézve 9 kitűnő, 23 jeles, 65 jó, 124 elégséges és 77 elégtelen osztályzatot nyert. Osztály-ismétlésre 33 utasított. Kitűnőek valának az első osztályban: Bodnár Gyula, Hilbert József, Ulrich Rezső. A második osztályban: Schmidt János, Szilasi József, Wester Gyula, Balcz János. A harmadik osztályban: Weisz Arnold. A negyedik osztályban Schwarcz Emil. A kitűnő tanulókon kívül jutalmat kaptak még: Schmiederer János, Thaisz Kálmán, Földes Ferencz, Kugler Alajos (I. a), Hirschfeld Ármán, Csepreghy János, Földes Samu, Krakovszky Gyula (II. a), Árvay Ödön, Gyombola István, Koleszár Sándor (III. a), Labiner Manó, Tallár István, Varró József (IV. oszt.) jeles tanulók. Az igazgató jelentéséből kiemeljük, hogy a lezajlott iskolai év, az intézet fennállásának 5-ik éve volt s a III-ik osztály is parallel osztályt nyert. A gyorsírást a legszebb eredménynyel tanította két csoportban Batori Dezső tanár. A slójd oktatás két ágát, nevezetesen az agyag-munkát Németh Gyula tanár s a famunkát Batori Dezső tanár vezette. A slójd jövő évben önállóan vezeti az intézet s az előadásokat kiterjeszti az egész évre. Rendkívül szép és dicséretreméltó rajzkiállítást rendezett Németh Gyula rajztanár a növendékek rajzaiból. A hazafias s nemzeti ünnepélyeket az intézethez méltóan ünnepelték meg a növendékek, a tanárok közül pedig Bartók Ignác, Batori Dezső, Darkó Béla, Greizinger István s Kövér Sándor az irodalom terén is működtek. Taudíjmentességben 105 szegény tanuló részesült s a növendékek jutalmazásához Egyedi Lajos 5 frittal, Mauthner testvérek 10 frittal, az ujjpesti takarékpénztár 5 frittal, az ujjpesti önszegélyző-egylet 5 frittal az ujjpestvidéki takarékpénztár 5 frittal, az ujjpesti kereskedelmi és iparbank 5 frittal, Wodianer F. és fiai cég 10 darab, az ujjpesti «Világosság páholy» 5 darab jutalomkönyvvel járult hozzá. A záróünnepély előkelő és nagyszámú vendégek jelenlétében június hó 24-én tartatott meg, amidőn a növendékek enekszámai és szavaltái után Greizinger igazgató melegen bucsuzott el a távozó növendékektől, vezérsillagul az Istent, a hazát s a királyt tűzven ki nekik. Az iskolai év kitűnő eredménye első sorban az igazgató s azután a tanárok dicsősége. A 46 oldalra terjedő értesítőt, melyet Darkó Béla tanárnak az Erzsébet királyné emlékezetére tartott gyász-ünnepélyen elmondott magas röplő emléksbeszéde gazdagítja — lapunk kiadója, Fuchs Antal könyvnyomdája igen csinosan s technikailag teljesen kifogástalanul állította ki.

— **Az ujjpesti zeneművelő egyesület** növendékeinek a második évzáró hangversenye f. hó 29-én tartatott meg. A növendékkarra ez alkalommal is csak az a megjegyzésünk, hogy félenken s gyöngé hangon énekel. A zongorajátzók közül a leghetesebb volt a második hangversenyen közreműködők között Káger Jolán, habár nem neki való darabokat játszott. Úgyesen játszottak s jók valának Westler Berta, Vuskits Ilonka, Schmidt Terka. Dicséretet érdemel Schmidt Sándor hegedű- s Groszmann Géza gordonka-játéka is. Kár, hogy az intézet igazgatójának erélye a fiatalok tapsoló kedvét nem szorítja egy kissé korlátok közé. A klakörök fogasai nem a Conservatorium termébe valók.

— **Munkások körmenete.** Az ujjpesti munkások nagy tüntető körmenetet tartottak az általános választási jog és a munkásvédő-törvények érdekében f. hó 2-án. A körmenet, amelyben feltűnően sok nő vett részt, az István-térről indult zeneszó mellett a szénaterre, ahol négyülést tartottak. Szónaikaik nevezetesen Izrael Jakab és Rádi Sándor mind azt bizonyították, hogy a jogtörvény és igazság leple alatt erőszak működik s hogy a népnek egyedül kell kiküzdeni a jogát, amelyet miként Belgium példája mutatja, ki is fog küzdeni. A körmenet résztvevőinek s a szövögyár leányainak rettenetesen tetszett ez a beszéd, egyéb baj azonban nem történt.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. posta- és táviráda-igazgatóság a következő pályázati hirdetményt teszi közzé: «Postaszállítói állásra az ujjpesti posta- és táviráda-hivatalnál szolgálati szerződés és a szállítási átalány 10%-nak megfelelő készpénz biztosíték betételének kötelezettsége mellett. A kinevezendő postaszállító köteles

lesz a posta- és távirada-igazgatóság által esetről-esetre megállapítandó menetrend szerint az ujbpesti 1. sz. posta- és táviradahivatal-tól (Petőfi-utca 2. sz.) az ujbpesti 2. sz. postahivatal (Árpád-ut 116. sz.) érintésével a palota-ujbpesti pályaudvarra és vissza naponként 3 (három) egyes fogatu kariol járatot, továbbá az ujbpesti 1. sz. hivataltól az Ujbpest területén kifüggesztett levelgyűjtő szekreneyek kiürítése czéljából egy egyes fogatu levelgyűjtő járatot naponként 6-szori (szükség esetén 8-szori) fordulóval, valamint Ujbpestnek 2 kerületre osztott területen egy-egy összesen két egyfogatu egész napi csomagkézbesítő járatot naponként kétszeri fordulóval fenntartani és ezen czélra egy darab kis kariol kocsit, három darab kézbesítő kocsit, (melyeknek egyike tartalékul szolgál) egy darab levelgyűjtő kocsit és egy kézi kocsit saját költségén beszerezni, mely 6 drb. jármű jókarban tartásáért a postaszállító évi 255 ft kocsialtalanban részesül. A járműveket a budapesti posta- és távirada-igazgatóság rendeli meg a szállító költségére. A pályázat egyéb feltételei és a szerződési minta a budapesti posta- és távirada-igazgatóságnál, valamint az ujbpesti posta- és távirada-hivatalnál tudhatók, illetve tekinthetők meg. Előnyben részesülnek azon pályázók, kik különben egyenlő feltételek mellett a jelzett készpénz biztosítékon kívül a kincstár nagyobb biztosítására vagyonnal bírnak, illetve a 10%-nyi készpénzbiztosítékon kívül meg más óvadékok (p. o. ingatlan vagyona — lehetőleg első helyen, saját költségükön bekebelezendő s meghatározott összegre szóló jelzálogot, vagy óvadékképes értékpapirokat, esetleg gyümölcsözőleg elhelyezett készpénzből álló tőkét önjelöltől, vagy mások által nyújtani képesek s ezt okmányilag igazolják. Pályázók felhívtnak, hogy 200 ftnyi készpénzből, vagy ezen összeg erejéig elfogadható értékpapirból álló bantpénznek közvetlen a budapesti m. kir. postaes távirada-igazgatóság penztárába való befizetése mellett zárt ajánlatukat, melyhez feddhetlen előéletükről és az elváltalando kötelezettségek teljesítésére szükséges vagyonukról szóló hatósági bizonyítványt is kell

esatolni 1899. évi július hó 27-ig a budapesti posta- és távirada-igazgatósághoz küldjek be. Az ajánlatban pontosan kiteendő a felvállalás összege járatonként részletezve, valamint az is, hogy pályázó a járatok szaporítása vagy kevesbitése esetén az egyes járatok után mily díjfelemlést kíván, illetve mily díjlevonást enged. Az árlejtés, illetve az ajánlatok felbontása bizottságilag 1899. évi július hó 28-án fog a budapesti posta- és távirada-igazgató hivatalos helyiségeben megtörténni, mely eljárásnál az ajánlattevők jelen lehetnek. Mindegyik ajánlattevő ajánlatával és az ahoz letett bantpénzzel az ajánlatok feletti határozatok meghozataláig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, a szerződés megkötéséig kötelezettségben marad. A kereskedelmiügyi m. kir. minister fenntartja magának a pályázók közötti szabad választás jogát. A kiírástól eltérő általánosságban tartott vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek».

Szerkesztői üzenetek.

Gy. rendőrtanácos urnak. A világrt sem kívánjuk, hogy bármikor is törvényteleneséget kövessen el. De bocsásson meg, igen sok törvényünk szorul magyarázatra, s ha valaki hivatalbeli túlbuzgóságból, vagy éppen rosszakaratból, a törvényt ridegségének szuperlatívusában fogja fel, az mégis csak bosszantó lehet. Persze, a közeputat megtalálni e tekintetben is *józanul kell gondolkodni* tudni. Egyetértünk önnel abban, hogy az italmérések száma Ujbpesten túl nagy. Ha visszalapoz megelőző évfolyambeli közleményeinkre, úgy meggyőződést szerezhet magának azokból, hogy éppen mi ostoroztuk leginkább az íjesztő módon szaporodott piszkos lebujszókat. Neheztelt cikkünknek sem az a tendenciája, hogy minden egyes kérelmezőnek adassék italméresi engedély (ezt ön ismét főre magyarázta), de igenis, saját köteletségünkhöz híven meg akarjuk óvni a tisztességes elemet a zaklatásoktól és méltánytalanságoktól. A tekintet érdemlő felek feljajdulásai elől nem zárkoztatunk el. Pedig ezeknek a száma elég tekintélyes. Ezekkel úgy elbánni, mint a jött-ment dologkerülőkkel, mégsem lehet. A szatocstól, aki iparhatósági engedéllyel gyakorolja ezen ipart, a pálinka kismértékben való elárusítását megtagadni méltánytalanság csupán azért, mert az üzletbe 3-4 lépéső vezetől vagy le. Az italmérest oly egyénektől, kik tisztességes emberek, általánosan ismertek, népszerűek, hozzá meg vagyonosak is, megtagadni nem

igazság; minthogy nem igazság az sem, hogy a záróra-meghosszabbítás tekintetében ön jó vagy rossz kedvet érezeti. Mindezekre példákat tudunk. Így a többek közt ellenezte annak idején, hogy Antal János háztulajdonosnak a Sándor-utca 14. házában, ahol mióta a ház áll, mindig koresma volt, italméresi engedély adassék: igaz, hogy a sok büntetés, költséges utánjárás után később mégis megkapta.

Ellenezte, hogy Vas Lajos Lörincz-utca 107. sz. háztulajdonos italméresi engedélyt kapjon, a sok büntetés és költséges utánjárás után azonban ő is megkapta: ellenezte azt, hogy Jozst Mátyás szatocsa a József-utczában, Springhut Hirsch szatocsa a vácziton pálinka elárusítási engedélyt kapjon. Hagyta őket büntetni, ide-oda futkosni, míg végül az engedély megadását véleményezte. A Keil-kávéháznak, az efféle helyiségek legszolidabbjának, záróra-hosszabbítására czélzó kérelmet több ízben elutasította, aztán, hogy-hogy nem, mégis helyt adott a kérelemnek. És a többi. Mindezekből láthatja, hogy nem ok nélkül írtunk. A mi pedig a koresmasoknak a záróóra vonatkozó kérelmét illeti, nem jól van értesülve a rendőrtanácos ur, mert a záróra-ügy a junisi vármegyei bizottsági közgyűlésen tárgyalatott s ellenkezéleg, nem hogy el nem utasított, hanem az alispán ur megbízott, hogy önnel együttesen állapítsa meg a módokat, a melyek alapján a záróóra a község érdekében megfelelőleg szabályozandók volnának, igen. Maskülönben felvilágosításait úgy ezuttal, mint a jövőben is, szívesen vesszük s úgy, ahogy *józan gondolkodásunkkal* összeegyeztethetőnek tartjuk, mindenkor reflectálunk reájuk.

B. L. urnak. A „Bücsulakoma“ azt bizonyítja, hogy tollát ügyesebben forgatja kötetlen alakban. Egy önképzőkörti ülésen még tetszést is arathatna vele, de már egy lap tárczarovata mégis csak magasabb színvonalon áll.

B. L. urnak. „Mit beszél?“ Azt, hogy ezeket a gondolatokat már nagyon sokszor olvastuk kötött és kötetlen alakban, azaz versben és prózában.

B. K. urnak. Ne tessék csodálkozni. Tessék a szemét kinyitni és úgy olvasni. Először lapunk nem gáncsol senkit. Másodsor az a cikk nem az esperes-plebánost róttá meg, hanem az egyháztanácsot, amely igen jól tudta, hogy az esperes-plebános tagja a község ház építő-bizottságnak s mégis az ellenmozgalomba is bevonta őt. Hogy az egyháztanácsnak ezt a tettét maga Illek Vincez esp-plebános sem helyeselte, bebizonyította azzal, hogy a képviselőtestület közgyűlésén nem az egyháztanács ellenkének vezetőivel szavazott, hanem tudomásul vette az alispán végzését. Mi nagyon jól tudjuk, mit írunk, s a tényeket elferdíteni nem áll érdekünkben.

O. L. urnak. „Remény“ című verse után itelve, remélhető, hogy még közölhető verse is fog irni, de ennek a megjelenését ne remélje.

B. L. urnak. „Hogyha sok“ ilyen verset farag, soká élhet, — de nem a verseiből.

Vendéglőhelyiség-megnyitás.

Van szerencsém Ujbpest nagyérdemű közönségének b. tudomására adni, hogy

Budapesten (Budán) a ráczfürdő közvetlen közelében a mai modern kor igényeinek teljesen megfelelően, csinosan berendezett és kerthelyiséggel ellátott

Vendéglőmet

f. hó 10-én megnyitottam.

Számos éven át e téren tett tapasztalataim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség minden igényeinek megfelelően.

Valódi hegyi borok, friss sör, valamint izletes ételek jutányos áron való kiszolgálása által igyekezni fogok t. vendégeim meglegedését minden tekintetben kiérdemelni.

A n. é. b. közönség látogatását és pártfogását kéri

Máté Ambrus

vendéglős.